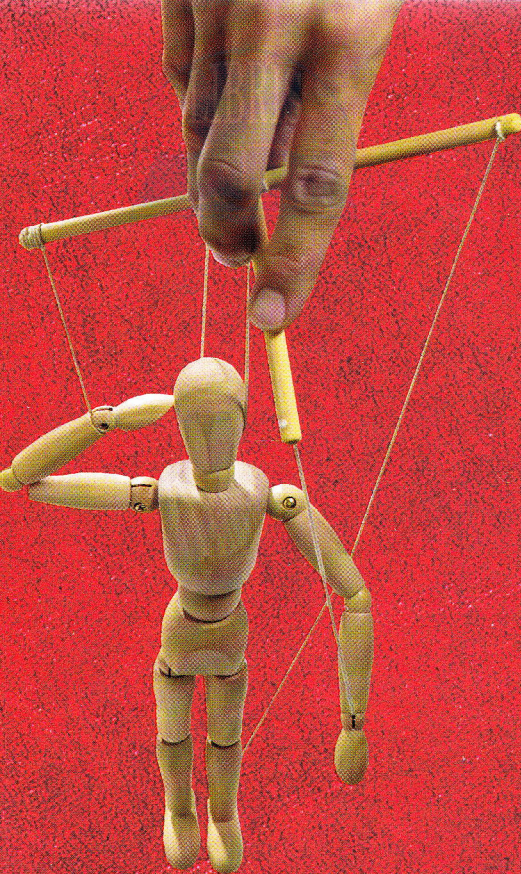

călin vlasie

*Strategia de
a moșteni
nebuni
cinstiți
sau
ridicarea
la putere*

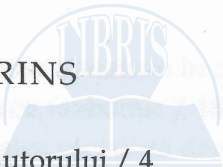

călin vlasie

Strategia de a moșteni nebuni cinstiți sau ridicarea la putere

Cuvânt-înainte de Gheorghe Crăciun

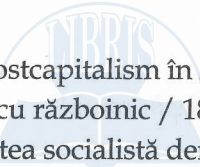
Editura Paralela 45

CUPRINS

- Nota autorului / 4
- Cuvânt-înainte / 5
- Autopsia limbii? / 6
- Mitologie și pătlăgea / 7
- Literatura înainte și după Revoluție / 10
- Demnitatea Europei / 13
- Laudă limbajului interior / 17
- S.O.S. Biserica Domnească! Potcoavele unui păianjen,
rezemate de pereți / 21
- Speculă oficializată? / 29
- Viața noastră cea de toate zilele / 31
- Partidul lui Gargamel / 33
- „Eu pentru cine votez?” / 35
- Titii Ateul și ceilalți / 37
- Scrisoare întredeschisă / 44
- Eu pen' cine am votat? / 48
- Bișnițarii literaturii / 50
- Greviștii și mârțoaga troiană (o amintire) / 55
- 13 iulie. Sf. Mc. Arestide Buh-oiful și Cuv. Vartam
Haramchelianul / 57
- Bișnițari, nu vă lăsați intimidați! / 60
- Ne-am restructurat / 63
- „Fenomenul Pitești” și urmarea (1) / 66
- „Fenomenul Pitești” și urmarea (2) / 71
- „Fenomenul Pitești” și urmarea (3) / 76
- Tichia de mărgăritar / 81
- Instituții personale / 83
- Clăbuc de plumb cu preț dublu / 85
- Puțină mitologie / 87

Pe scurt /	90
Defectul de seră /	93
Filosofia „minciunii în fals” /	95
Strategia de a moșteni nebuni cinstiți /	98
Ceașescu în dicționarele franceze /	101
Ismail Barbu și Turnavitu Vadim /	105
Cultură și subvenție /	108
Nonvaloarea înainte și după Revoluție /	110
Cojoc pentru acul economiei românești /	112
Logică modală /	115
Este cu adevărat liberă presa românească? /	117
Gogoșa privată a domnului prim-ministru /	120
Limbajul de cauciuc (Economia politică a guvernului Roman) /	122
Pariul sau intrarea pe brațe și ieșirea prin subsol /	127
Din decembrie în decembrie, tot mai puternici /	130
Cea mai lungă piesă de teatru a secolului XX /	133
Pentru o zi națională a monumentelor istorice în România /	136
Efectul necontrolat al lichelismului literar /	139
Limb-brițul d-lui frizer Baltazar /	141
Domnul Bârlădeanu calomniat! /	143
Prețul disprețului /	147
Compostor /	150
Reîntoarcerea comunismului la uneltele lui? /	152
Un nou concept politic prezidențial: izolarea /	156
Complexul de literatură sau dragă Bedros Horasangian /	159
Între explozie și liniște /	162
Ridicarea la putere /	165
A treia conștiință /	168
Finanțarea culturii – între umilință și pragmatism /	171
Simple teste, bălțăzaroase proteste /	175

Spre postcapitalism în zbor /	177
Desen cu războinic /	180
Societatea socialistă democratică /	181
Țara veghea fesenistă /	185
Politopiața independenței /	187
Alegeri anticipate /	189
Testul „Ianaev” pe românește /	191
Un caz de bișniță editorială (I) /	193
Un caz de bișniță editorială (II) /	196
Un caz de bișniță editorială (III) /	198
Constituția și sănătatea fizică și psihică a președintelui /	200
Înainte de Berevoiești /	203
Irsopiada /	205
Revistele literare și noul oportunism /	208

LITERATURA ÎNAINTE ȘI DUPĂ REVOLUȚIE

„Domnule”, îmi spune un tânăr în chiar primele zile ale Revoluției, când la București se murea încă de-adevărate-lea, „aș vrea să vă arăt niște versuri anticeaușiste.” Mă trag într-o parte și-mi arunc ochii pe manuscrisele foarte tânărului meu prieten. Mă dumiresc repede. „Dragul meu, sunt într-adevăr anticeaușiste, dar nu au valoare. Treci într-o zi pe la mine să stăm de vorbă.”

N-a mai trecut, în schimb eu m-am pus pe gânduri. Mi-am adus aminte de miile de versuri de dinainte de Revoluție aruncate prin reviste literare, ziare, almanahuri și culegeri sau citite la Radio și TV, versuri care mi-au otrăvit adolescența și tinerețea, versuri „angajate” să-l laude deșănțat pe unicul nemuritor al planetei și nemaipomenitele lui isprăvi, versuri care îți produceau vomă intelectuală fără a fi neapărat un profesionist, versuri față de care și un copil de grădiniță se strâmba scârbit, versuri pe care în realitate nu le citea nimeni și nu le asculta nimeni. Nu-i pot uita nici pe cei care le produceau cu sânguință oligofrenă, mi-e capul plin de nume care, pentru câteva zeci de lei, se prostituau pe străzile centrale ale ideologiei culturale ceaușiste. Dacă bunul-simț artistic reacționa prin retragere, prin nonangajare, prin anonim, neoproletcultismul ceaușist, echivalent

cu tot ceea ce putea fi mai împuțit în ființa umană, acționa prin perseverență paranoică, prin neobrăzată pretenție de a se substitui adevăratei valori, prin „turnarea” la securitate a acelor puțini slujitori autentici ai condeiului, într-un cuvânt prin incultură, imoralitate, agresivitate și nonvaloare. Să te fi ferit Dumnezeu să fi deschis vreo discuție cinstită despre literatură în prezența unor astfel de specimene, că a doua zi erai cel puțin avertizat de diabolica vigilență, dacă nu interzis sau chiar arestat. Aceasta a fost „epoca ticăloșilor”, cum spunea Marin Preda, care n-a ocolit nici literatura și nici viața literară.

Orice om de bună-credință și cu bun-simț speră că acum, după Revoluție, a venit în sfârșit și timpul valorilor, al competenței și moralității în toate domeniile vieții intelectuale, de la industrie până la artă, căci aceasta este singura noastră șansă de ieșire din criză și de propășire.

Și, totuși, se întâmplă în literatură, unde mă pricep mai bine, un fenomen care mă întristează. Vechii neoproletcultiști au devenit postneoproletcultiști, adică au schimbat „mesajul” (acum, bineînțeles, au devenit anticeaușiști), dar, în schimb, au păstrat aceeași estetică primitivă și găunoasă. Și, mai trist, tineri care până mai ieri nu s-au compromis, dar nici n-au reprezentat valori literare adevărate, scriu astăzi cu patimă postneoproletcultistă, cu „mesaj”, versuri de care estetic te rușinezi.

Ce se întâmplă în literatură? Se schimbă un proletcultism cu un alt proletcultism? Valoarea literară este autonomă, este rezultatul a mii și mii de nopți de lectură și exercițiu

literar, își are legi estetice care nu ascultă de nicio rațiune politică sau propagandistică.

Cam așa aș fi dorit să-i răspund tânărului meu prieten. Și încă ceva: dacă azi se fac apeluri la conciliere, nonviolență etc., din punctul meu de vedere în literatură niciodată valoarea nu se poate concilia cu nonvaloarea și nici moralitatea cu impostura.

(„Contrapunct”, nr. 2/1990)

DEMNITATEA EUROPEI

În conștiința lumii, deveniserăm un popor de orbi, paralitici și afazici conduși de un paranoic și de o psihopată semianalfabetă. Deveniserăm epicentrul rușinii. Chiori, inactivi și muți, teleghidați de Nebunie, Prostie și Crimă în cântări și jocuri de circ.

„Viermili” fu storcit. Îl văzu o lume întreagă vărsându-și balele în celula televizorului. Nenorociți, îndurerați, setoși de o dreaptă justiție, reușirăm să rămânem umani: ne cuprinse scârba.

Dumnezeul românilor făcu o minune: „orbii” căpătară vedere, „paraliticii” mișcare, „afazicii” vorbire. România revoluționară se readeșteptă, iar Străinătatea se înclină uluită, după ce aruncă ea însăși rușinată corsetul de ghips al complicității. Nu doar România, ci și Europa și-a recăpătat demnitatea la 22 Decembrie!

E cazul ca această Europă să analizeze în gura mare ce a făcut în ultimii 45 de ani. A beștelit pe toate căile și în toate chipurile o politică totalitară, dar a și încurajat-o cu bună știință: a plimbat în trăsură de aur Tirania pe străzile Londrei, a măgulit-o cu sclipirea ieftină a superlativelor demagogice, a răsfățat-o cu cele mai extravagante distincții, a răsplătit Prostia cu cele mai sofisticate titluri academice și

puțin a lipsit chiar ca Tirania și Prostia să fie încoronate cu premiul Nobel.

Iar el, poporul român, fereastră camuflată prin care se zărea clar mocirla, a fost tratat în tot acest timp ca o adunătură de cifre puse în ecuația abstractă a politicii. O ecuație cu milioane de necunoscute, cu care matematicienii politici, și din Est, și din Vest, își exersau creierii de 45 de ani.

Nicio matematică politică nu a putut rezolva ceea ce poporul român însuși a făcut într-o singură zi: a dat identitate concretă acelor lungi șiruri de cifre abstracte.

„Ajutați România!”, spune azi Europa, iar România lansează simultan dreptul ei apel: „Ajutați Europa!” Ajutați Europa să-și recapete echilibrul și demnitatea. Nu doar societățile din Est, dar și cele din Vest au acută nevoie de o structură nouă. Confederația statelor europene e un viitor posibil și dorit.

Perestroica nu privește doar interesele Uniunii Sovietice, Poloniei, Germaniei răsăritene, Cehoslovaciei, Ungariei, Iugoslaviei, Albaniei, Bulgariei și României. În Est însă perestroica, așa cum s-a remarcat, a scos mai bine în evidență, acolo unde a fost aplicată, contradicțiile unei economii falimentare, ale unor relații sociale deplorabile și ale unei politici de kamikaze. Numai că România a „stricat” scenariul perestroicii și al glasnostului, demonstrând că într-o situație fără ieșire radicalismul este mai eficient decât călduța și iluzoria cale a reformelor. România, prin revoluția sa, a grăbit procesul de democratizare a Estului și a deschis ochii somnolenți încă ai Vestului. Ce să reformezi? Putregaiul

existențial? Ca să faci restructurare și reorganizare, e nevoie să existe un nucleu stabil și solid. Schimbarea decorului, a spoielii nu înlătură putregaiul structurii intime de rezistență. Croșetările stilistice nu pot schimba esența principiilor. Principii vechi în formă nouă sunt simple artificii ortopedice. Este mai ieftin să dăruiești totul și să o iei de la capăt după un cutremur devastator, decât să plombezi stricăciunile. Să organizezi haosul și să construiești altceva, nou și trainic. Nu va fi ușor, dar va fi eficient. Prin radicalism și realism, poți spera în instaurarea democrației. Reformele nu pot să depășească democrația! Țările din Est sunt sătule de drag ideologic, de rație de libertate, adevăr și alimente, de sărăcie și primitivitate. Lunga privire prin gaura cheii le-a obosit. Ele doresc o egalitate politică, socială, economică și culturală cu țările occidentale – un deziderat la care forma de societate poate gândi și spera.

Perestroika și-a avut fără îndoială rolul ei istoric pozitiv. După câțiva ani de uzură și fără rezultate spectaculoase, e cazul să atârnăm în muzeu acest instrument depășit deja. Perestroika sau calea reformelor e un concept potrivit mai degrabă țărilor vest-europene, unde nucleeele societății civile au o vechime și o stabilitate de sute de ani. Întâlnirile din ultima vreme, la cel mai înalt nivel, sovieto-americane nu sunt deloc întâmplătoare. Ultimii ani par a fi dominați de realism politic. Nici Occidentul și nici Răsăritul nu aveau interese ca echilibrul european să se năruie, date fiind consecințele imprevizibile în plan mondial. Estul deține materia primă și forța armată, Vestul deține supremația tehnologică;

pe de o parte falimentul economic și politic, izolaționism și nivel de viață scăzut, pe de altă parte supraproducția, internaționalism și nivel de viață ridicat. Zeci de ani Vestul a filmat raiul comunist, iar Estul – iadul capitalist. Politica intereselor imediate a stârnit și strunit o propagandă bezmetică și crâncenă care i-a interzis europeanului, fie occidental, fie răsăritean, conștiința că trăiește în Europa. Occidentalul se credea american, iar răsăriteanul – asiatic. Și unii, și alții au emigrat spiritual dintr-o Europă care devenise un tărâm al tuturor și al nimănui.

E momentul de sublimă demnitate ca Europa democratică să-și restrângă între granițele ei popoarele europene.

(„Argeș”, nr. 2/1990)